

B.A./B.Voc (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Supplementary
Examination: March/April-2023
Geography (Compulsory) Paper-I
EVS: Environment Studies

Day and Date: Monday, 10/07/2023
Time: 3.00 PM To 5.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Forest cover in India is about _____.
1) 19% 2) 11% 3) 42% 4) 33%
- 2 Energy and manure are generated by _____.
1) Nuclear plants 2) Thermal plants 3) Biogas plants 4) Hydroelectric plant
- 3 Lignite, bituminous and anthracite are types of.....
1) Nuclear fuel 2) Coal 3) Natural gas 4) Biogas
- 4 Which ecological pyramid is always upright?
1) Pyramid of Biomass 2) Pyramid of numbers 3) Pyramid of energy 4) None of the above
- 5 Micro-organisms in ecosystems are composed of _____.
1) Animal 2) Bacteria 3) Plants 4) None of the above
- 6 The Gir sanctuary (Gujrat) is famous for _____.
1) Rhino 2) Lion 3) Tiger 4) Elephant
- 7 Which of the following organization work for biodiversity conservation?
1) WWF 2) IUCN 3) Green Peace 4) All of these
- 8 Acid rain is caused by emission of _____.
1) So₂ and No₂ 2) H₂S 3) CH₄ 4) None of the above
- 9 Ballast water is source of the following pollution ?
1) Soil pollution 2) Radioactive pollution 3) Air pollution 4) Oil pollution
- 10 Ambient noise level limit for residential area at day time is _____.
1) 45 db 2) 50 db 3) 55 db 4) 75 db
- 11 Chipko movement was started by _____.
1) Anna Hajare 2) Medha Patkar 3) Sunderlal Bahuguna 4) None of the above
- 12 Which of the following is not a solution for global warming ?
1) Reducing fossil consumption 2) Planting more trees 3) Deforestation 4) None of the above
- 13 Energy and manure are generated by _____.
1) Nuclear plants 2) Thermal plants 3) Biogas plants 4) Hydroelectric plants

14 The largest reservoir of Nitrogen of our planet is _____.

- 1) Ocean 2) Atmosphere 3) Soil 4) Fossil fuel

15 Indian Parliament passed Wildlife Protection Act in the year.

- 1) 1980 2) 1972 3) 1974 4) None of the above

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Carbon Footprint.
- 2 Single channel model of energy flow.
- 3 Discuss role of individuals in pollution prevention.
- 4 Ozone depletion.

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Briefly explain grassland ecosystem.
- 2 Give the reasons for biodiversity loss.
- 3 Give the energy problems in urban area.
- 4 Population growth and human health.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Describe India as a country rich in biodiversity
- 2 Explain the major aspects of Environmental Protection Act.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भारतामध्ये वनक्षेत्राचे प्रमाण किती आहे.
1) 19% 2) 11% 3) 42% 4) 33%
- 2 ऊर्जा आणि खताची निर्मिती यामुळे होते _____.
1) अणुऊर्जा प्रकल्प 2) औष्णिक ऊर्जा प्रकल्प 3) बायोगॅस 4) जलविद्युत केंद्र
- 3 लिग्नाइट, बिटुमिनस आणि अँथ्रासाइट हे प्रकार-----चे आहेत
1) आण्विक इंधन 2) कोळसा 3) नैसर्गिक वायू 4) बायोगॅस
- 4 परिसंस्थेतील कोणता मनोरा नेहमी सरळ असतो?
1) जैवस्तुमानाचा मनोरा 2) जीवसंख्येचा मनोरा 3) ऊर्जेचा मनोरा 4) वरीलपैकी नाही
- 5 परिसंस्थेमधील सूक्ष्मजीवांमध्ये कोणत्या जीवांचा समावेश होतो?.
1) प्राणी 2) जीवाणू 3) वनस्पती 4) यापैकी नाही
- 6 गीर अभयारण्य _____ यासाठी प्रसिद्ध आहे.
1) गेंडा 2) सिंह 3) वाघ 4) हत्ती
- 7 खालीलपैकी कोणती संस्था जैवविविधता संवर्धनाचे कार्य करते?
1) डब्ल्यु डब्ल्यु एफ 2) आय.यु.सी.एन. 3) ग्रीनपीस 4) वरील सर्व

- 8 आम्ल पर्जन्यास कारणीभूत _____.
- 1) So₂ and No₂ 2) H₂S 3) CH₄ 4) वरीलपैकी कोणतेही नाही
- 9 बलास्ट वॉटर खालीलपैकी कोणत्या प्रदुषणाचा स्त्रोत आहे ?
- 1) माती प्रदूषण 2) किरणोत्सारी प्रदूषण 3) हवा प्रदूषण 4) तेल प्रदूषण
- 10 दिवसासाठी सर्वसाधारण ध्वनीच्या तीव्रतेची मर्यादा रहिवाशी भागासाठी किती आहे ?
- 1) 45 डेसीबल 2) 50 डेसीबल 3) 55 डेसीबल 4) 75 डेसीबल
- 11 चिपको आंदोलनाची सुरुवात कोणी केली?.
- 1) अण्णा हजारे 2) मेधा पाटकर 3) सुंदरलाल बहुगुणा 4) वरीलपैकी नाही
- 12 खालीलपैकी कोणता जागतिक तापमान वाढीचा उपाय नाही ?
- 1) जीवाश्म इंधनाचा अत्यल्प वापर 2) मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवड 3) वन तोड 4) वरीलपैकी कोणतेही नाही
- 13 ऊर्जा आणि खताची निर्मिती यामुळे होते _____.
- 1) अणुऊर्जा प्रकल्प 2) औष्णिक ऊर्जा प्रकल्प 3) बायोगॅस प्रकल्प 4) हाइड्रोइलेक्ट्रीक प्रकल्प
- 14 आपल्या ग्रहावरील नत्राचा सर्वात मोठा स्त्रोत _____.
- 1) महासागर 2) वातावरण 3) जमिन 4) जीवाश्म इंधन
- 15 भारतीय संसदेने वन्यजीव संरक्षण कायदा कोणत्या साली आमलात आणला ?
- 1) 1980 2) 1972 3) 1974 4) यापैकी नाही

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 कार्बन फुटप्रिंट
- 2 एकेरी मार्गाने होणाऱ्या ऊर्जा प्रवाहाची प्रतिकृती.
- 3 प्रदूषण नियंत्रणातील वैयक्तिक भूमिका स्पष्ट करा
- 4 ओझोनचा क्षय

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 गवताळ परिसंस्था थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 2 जैवविविधता नष्ट होण्याची कारणे कोणती
- 3 ऊर्जेसंबंधीच्या नागरी समस्या स्पष्ट करा.
- 4 लोकसंख्या वाढ आणि मानवी आरोग्य.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 भारत एक जैवविविधता समृद्ध देश यावर वर्णन करा
- 2 पर्यावरण संरक्षण कायद्याची ठळक वैशिष्ट्ये

Model Answer Paper

B.A./B.Voc (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Supplementary Examination:

March/April-2023

Geography (Compulsory) Paper-I

EVS: Environment Studies

Day and Date: Monday, 10/07/2023

Total Marks: 60

Time: 3.00 PM To 5.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 भारतामध्ये वनक्षेत्राचे प्रमाण किती आहे.

1) 19% 2) 11% 3) 42% 4) 33%

Option 1

2 ऊर्जा आणि खताची निर्मिती यामुळे होते _____.

1) अणुऊर्जा प्रकल्प 2) औष्णिक ऊर्जा प्रकल्प 3) बायोगॅस 4) जलविद्युत केंद्र

Option 3

3 लिग्नाइट, बिटुमिनस आणि अँथ्रासाइट हे प्रकार-----चे आहेत

1) आण्विक इंधन 2) कोळसा 3) नैसर्गिक वायू 4) बायोगॅस

Option 2

4 परिसंस्थेतील कोणता मनोरा नेहमी सरळ असतो?

1) जैवस्तुमानाचा मनोरा 2) जीवसंख्येचा मनोरा 3) ऊर्जेचा मनोरा 4) वरीलपैकी नाही

Option 3

5 परिसंस्थेमधील सूक्ष्मजीवांमध्ये कोणत्या जीवांचा समावेश होतो?.

1) प्राणी 2) जीवाणू 3) वनस्पती 4) यापैकी नाही

Option 2

6 गीर अभयारण्य _____ यासाठी प्रसिद्ध आहे.

1) गेंडा 2) सिंह 3) वाघ 4) हत्ती

Option 2

7 खालीलपैकी कोणती संस्था जैवविविधता संवर्धनाचे कार्य करते?

1) डब्ल्यु डब्ल्यु एफ 2) आय.यु.सी.एन. 3) ग्रीनपीस 4) वरील सर्व

Option 2

8 आम्ल पर्जन्यास कारणीभूत _____.

1) So₂ and No₂ 2) H₂S 3) CH₄ 4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Option 1

9 बलास्ट वॉटर खालीलपैकी कोणत्या प्रदूषणाचा स्त्रोत आहे ?

1) माती प्रदूषण 2) किरणोत्सारी प्रदूषण 3) हवा प्रदूषण 4) तेल प्रदूषण

Option 4

10 दिवसासाठी सर्वसाधारण ध्वनीच्या तीव्रतेची मर्यादा रहिवाशी भागासाठी किती आहे ?

1) 45 डेसीबल 2) 50 डेसीबल 3) 55 डेसीबल 4) 75 डेसीबल

Option 3

11 चिपको आंदोलनाची सुरुवात कोणी केली?.

1) अण्णा हजारे 2) मेधा पाटकर 3) सुंदरलाल बहुगुणा 4) वरीलपैकी नाही

Option 3

12 खालीलपैकी कोणता जागतिक तापमान वाढीचा उपाय नाही ?

1) जीवाश्म इंधनाचा अत्यल्प वापर 2) मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवड 3) वन तोड 4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Option 3

13 ऊर्जा आणि खताची निर्मिती यामुळे होते _____.

1) अणुऊर्जा प्रकल्प 2) औष्णिक ऊर्जा प्रकल्प 3) बायोगॅस प्रकल्प 4) हाइड्रोइलेक्ट्रीक प्रकल्प

Option 3

14 आपल्या ग्रहावरील नत्राचा सर्वात मोठा स्त्रोत _____.

1) महासागर 2) वातावरण 3) जमिन 4) जीवाश्म इंधन

Option 2

15 भारतीय संसदेने वन्यजीव संरक्षण कायदा कोणत्या साली आमलात आणला ?

1) 1980 2) 1972 3) 19744) यापैकी नाही

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 कार्बन फुटप्रिंट

Ans:

2 एकेरी मार्गाने होणाऱ्या ऊर्जा प्रवाहाची प्रतिकृती.

Ans:

3 प्रदूषण नियंत्रणातील वैयक्तिक भूमिका स्पष्ट करा

Ans:

4 ओझोनचा क्षय

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 गवताळ परिसंस्था थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

2 जैवविविधता नष्ट होण्याची कारणे कोणती

Ans:

3 ऊर्जेसंबंधीच्या नागरी समस्या स्पष्ट करा.

Ans:

4 लोकसंख्या वाढ आणि मानवी आरोग्य.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भारत एक जैवविविधता समृद्ध देश यावर वर्णन करा

Ans:

2 पर्यावरण संरक्षण कायद्याची ठळक वैशिष्ट्ये

Ans:
